

DOMIŠLJIJSKO POTOVANJE

Natančne ocene o številu okoljskih ali podnebnih beguncev niso znane. Prav tako ni jasne definicije, pravne zaščite ali kakršnega koli statističnega beleženja. Najverjetneje obstaja več kot en razlog, zakaj se okoljski begunci odločijo, da bodo zapustili svojo rojstno državo. Pogosto teh razlogov tudi ni mogoče uvrstiti v eno kategorijo – med okoljskimi in ekonomskimi razlogi denimo ni jasne ločnice. Za pridobitev azila v večini držav oba razloga ne zadoščata. Okoljskih beguncev Ženevska konvencija ne priznava in tako niso zaščiteni z mednarodnimi zakoni. Poleg tega Ženevska konvencija velja le v primeru čezmejnih premikov, večina podnebnih beguncev pa je notranje razseljenih in tako ostajajo znotraj meja lastnih držav (za zdaj).

POVZETEK

Udeleženci se poskusijo postaviti v kožo begunca tik pred begom od doma. Razmislijo naj, kaj bi storili, če bi morali pobegniti. Delavnica s pomočjo vizualizacije in sprejemanja hitrih odločitev simulira potovanje in stres ob begu ljudi z resnično begunsko izkušnjo.

ŠTEVILO UDELEŽENCEV

25

STAROST

12+

CILJI

- Spoznati soodvisnost našega dela sveta ter globalnega juga.
- Spodbuditi sposobnost življenja v situacije ljudi z begunsko izkušnjo.
- Priložnost podoživeti stiske, kršitve pravic, občutke ljudi, ki so prisiljeni bežati in sprejemati težke odločitve.

PREDMETI

sociologija, geografija, okoljska vzgoja, zgodovina, domovinska in državljska kultura in etika

PRIPOMOČKI

A4 list in pisalo

TRAJANJE

45 min

DODATNA NAVODILA ZA IZVEDBO

- Pred izvedbo se je **NUJNO** pozanimati, ali je v razredu ali skupini kdo, ki je begunec/ka. V tem primeru delavnice **NE IZVEDEMO!**
- Pred začetkom je treba vsem udeležencem jasno povedati, da **če bo vizualizacija za koga čustveno pretežka, lahko kadarkoli "izstopi" ter opis prebere na listu** (v ta namen si vedno pripravimo nekaj kopij, ločeno po posameznih sklopih zgodbe).
- Vprašanja za posamezne sklope napišemo na **plakate!**
- Pri branju zgodbe in navodil izmenjaje **uporabimo moško in žensko slovnično obliko**, da se lahko udeleženci in udeleženke bolje vživijo v zgodbo.
- Po končani vizualizaciji je **NUJNO** izvesti aktivnost za »izstop« iz vloge! Najbolje je, da aktivnost vključuje govorjenje in gibanje hkrati (hkrati preusmerimo misli in sprostimo telo).
- Po delavnici naj bo debata v manjših skupinah (v kolikor je skupina velika), tako se ustvari varen prostor.
- Pri diskusiji izpostavimo realne številke (Slovenija, svet) in se pogovorimo o vplivih migracij.

Emocionalno zelo močen element je prikaz fotografij od International Rescue Committee (v prilonki fotografije v slovenščini), ki prikazuje vsebinsko prtljage beguncev; za izvajalce je priporočljivo, da si ogledajo še ozadje fotografije in zgodbe ljudi s fotografij (<https://medium.com/@theIRC/what-s-in-my-bag-758d435f6e62>). Uporabimo le fotografije, ljudi, na katerih niso vidni njihovi obrazi. Nato **od spodbujanja empatije nujno preidemo k aktiviranju posameznikov** (da ne ostanemo na ravni občutka krivde).

Z delavnice morajo udeleženci oditi z občutkom, da lahko nekaj spremenijo, naredijo, da bo situacija boljša. Zadnji del naj bo tako namenjen debati o tem, kaj lahko mi naredimo.

POSTOPEK: 1. KORAK:

Stole postavimo v krog. Udeležence povabimo na posebno potovanje s pomočjo vodene vizualizacije.

2. KORAK:

Počasi in mirno preberemo spodnje besedilo. Z ustvarjanjem časovnega pritiska (omejevanje časa za odgovore) stopnjujemo občutek nuje. Spodaj prilagamo celotno besedilo vodene vizualizacije.

Udobno se namestite, zaprite oči in se umirite. Pozorno poslušajte.

Predstavljam si, da so posledice podnebnih sprememb hudo prizadele tvojo državo, v kateri živiš. To se vedno bolj odraža v vsakodnevnem življenju ljudi. Večkrat se znajdeš v resni nevarnosti zaradi številnih poplav, plazov, suš in drugih naravnih katastrof. Posledice teh katastrof slabo vplivajo tudi na gospodarski razvoj države.

Le nekaj dni nazaj so tvojo domovino ponovno prizadele hude poplave. To leto jih je bilo že več. Zaradi vedno slabšega stanja in pogojev za življenje poteka po državi vse več nasilnih, pogosto tudi oboroženih uporov, ki jih država ne uspe zaježiti in umiriti. Številne uporniške skupine menijo, da vlada ne zna poskrbeti za svoje državljanke in ni kos nastali situaciji. Zato poskušajo nekateri razmere izkoristiti za prevlado na določenem območju ter s tem prevzeti nadzor nad naravnimi viri, ki se tam nahajajo.

Zavedaš se, da se situacija v prihodnjih mesecih ali celo letih ne bo izboljšala, postajalo bo le še huje. Letališča so že zaprta, ceste prav tako postajajo vedno bolj neprevozne in izjemno nevarne. Če ne zapustiš države in poiščeš drugega kraja za bivanje, lahko s svojo družino postaneš žrtev naslednjih poplav, ki so napovedane v naslednjih 12-ih urah ali pa celo žrtev napadov oboroženih skupin, ki so vse bolj pogosti in vedno bližje tvojemu kraju.

Tvoj prijatelj organizira beg iz države in ti pove, da lahko s seboj vzame še tri osebe – tebe in še dva. Nimaš veliko informacij, veš samo to, da moraš biti na parkirišču pod severnim mostom ob 22.15 zvečer. Do takrat moraš urediti vse za svoj odhod.

Telefon ti ne dela več od zadnjih poplav. Velika verjetnost je, da se bo hiša, v kateri živiš, vsak čas sesula. Električno omrežje je večkrat prekinjeno, prav tako telefonske povezave in internet. Večina hiš v tvojem kraju je poplavljenih ali porušenih, številni sorodniki in prijatelji so že zbežali.

Razmisli, kdo gre lahko s teboj? In kaj vzameš s seboj na pot? Vzameš lahko le manjšo torbo ali nahrbtnik, saj ne veš, kako boste potovali, kako dolgo bo potovanje in koliko časa bo treba nositi prtljago morda celo na lastnih hrbtih. Izveš, da lahko soseda zate opravi telefonski klic tik pred tvojim odhodom. Kaj jo prosiš, da še uredi zate?

1. Hitro razmisli in na list papirja zapiši:

- S KOM ZBEŽIŠ OD DOMA?
- KAJ VZAMEŠ S SEBOJ?
- KAJ PROSIŠ SOSEDO, DA UREDI ZATE?

Na voljo imaš 3 minute!

*Ponovno zaprite oči in se umirite.
Pozorno poslušajte.*

Pri sebi imaš nekaj denarja, svojih prihrankov na banki pa ne moreš dvigniti, ker so banke zaprte že več dni. Tvoj najboljši prijatelj/tvoja najboljša prijateljica ti da 3.000 evrov v gotovini. Razmisli, kako ti lahko ta denar pomaga na begu.

2. Hitro razmisli in na list papirja zapiši:

- ZA KAJ BOŠ PORABIL/PORABILA TA DENAR?

Na voljo imaš 3 minute!

*Ponovno zaprite oči in se umirite.
Pozorno poslušajte.*

Med begom se moraš odločiti, v katero državo izven Evrope želiš pobegniti. V ZDA, Kanado, Avstralijo, Novo Zelandijo in Rusijo ne moreš, saj so te države za begunce že zaprle svoje

meje. Razmisli, kaj lahko poveš organom v državi, v katero greš.

Podati moraš dovolj dobre razloge, da te izbrana država sprejme in obravnava kot begunca/begunko. Zavedaš se, da gre za vprašanje življenja ali smrti. Kaj naj poveš tujemu uradniku, kako mu razloži, da se bojiš za svoje življenje, zato da mu bo jasno, da si begunec/begunka in imaš pravico do mednarodne zaščite oz. azila.

3. Razmisli in na list papirja zapiši:

- DRŽAVO, V KATERO NAMERAVAŠ POBEGNITI
- BISTVENE RAZLOGE, KI SO VPLIVALI NA IZBIRO DRŽAVE
- RAZLOGE, ZARADI KATERIH BI TE V IZBRANI DRŽAVI SPREJELI IN OBRAVNAVALI KOT BEGUNCA/BEGUNKO! ZAPIŠI JIH V OBLIKI ZGODBE, KI BO PODLAGA TVOJE PROŠNJE ZA MEDNARODNO ZAŠČITO V TUJI DRŽAVI.

Na voljo imaš 7 minut!

*Ponovno zaprite oči in se umirite.
Pozorno poslušajte.*

Po težkem in nevarnem potovanju čez gozdove, reke in druge naravne ovire, čez državne meje bolj ali manj solidarnih držav, končno prispeš na cilj. Si na smrt utrujen/a, prestrašen/a, premražen/a, lačen/na in žejen/na. Nekateri od vas so izgubili svojega družinskega člana. Razmisli, kako se nate odzivajo prebivalci tamkajšnje države? Kako si v tem trenutku želiš in upaš, da bi se odzivali?

4. Razmisli in na list papirja zapiši:

- KAKO SE NATE ODZIVAJO PREBIVALCI DRŽAVE, V KATERO TI JE USPELO ZBEŽATI?
- KAKO SI ŽELIŠ IN UPAŠ, DA BI SE ODZIVALI?

Na voljo imaš 5 minut!

3. KORAK:

Sledi pogovor. Prilagamo nekaj možnih vprašanj za diskusijo:

- Ste se uspeli vživeti v kožo begunca/begunko?
- Kako ste se počutili med vajo?
- Kako realistične so se vam zdele vaše lastne strategije priprave na beg?
- Kako bi porabili denar, ki ste ga dobili od vašega najboljšega prijatelja ali prijateljice:

- Za plačilo morebitne kazni ob zapuščanju države oz. prehajanju drugih mej?
- Za skupino, ki organizira beg, da bi bil ta bolj varen?
- Za nakup določen stvari?
- Za pridobitev drugega ponarejenega potnega lista? ...

- Kakšne informacije ste sploh imeli o možnostih vstopa v različne države in posameznih postopkih v zvezi s pridobivanjem azila v različnih državah?
- Kakšne informacije ste imeli v zvezi s številom in stanjem beguncev v različnih državah?
- Kdo ali kaj je bil vaš vir informacij?
- Kako mislite, da bi vas sprejelo lokalno prebivalstvo v državah, kamor bi se zatekli? Kaj pa v državah, ki ste jih prečkali? Kako bi si vi želeli, da bi se prebivalstvo odzivalo?
- Ali mislite, da bi vas tam pričakali ljudje iz mednarodnih humanitarnih institucij, npr. Rdečega križa, Rdečega polmeseca, IOM, UNCHR? Kaj bi pričakovali od teh institucij?
- Kakšno sliko bi o vas in ostalih beguncih slikali lokalni mediji?

4. KORAK:

Po pogovoru (ali med) si lahko z udeleženci ogledate naslednje projekcije:

- zemljevidi migracij
- FOTO torbe beguncev

VIDEO: Kako se lahko vse obrne na glavo v enem letu (filmček Save Syria's Children)

<https://www.youtube.com/watch?v=ihoYKUmJ4aU>

VIR:

Humanitas, 2016.

Prيرهeno po delavnici ArcheNova.

GLOBAL ISSUES
GLOBAL SUBJECTS

